

Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

RAPPORT
Onderzoek in het kader van
het vierjaarlijks bezoek bij
basisschool Anker

Plaats : Brielle
BRIN-nummer : 05MU
Onderzoeksnummer : 123362
Datum schoolbezoek : 18 augustus 2011
Rapport vastgesteld te Tilburg op 21 december 2011

Inhoud

1	Inleiding 5
2	Bevindingen 7
3	Conclusie 11
	Bijlage 13

1 Inleiding

Op 18 augustus 2011 heeft de inspectie de christelijke basisschool Het Anker bezocht. Het bezoek is afgelegd vanwege de verplichting van de inspectie om scholen voor primair onderwijs ten minste eenmaal per vier jaar te bezoeken.

Tijdens het onderzoek heeft de inspectie de kwaliteit van het onderwijs op de school beoordeeld met een beperkte set indicatoren, waarmee zij overeenkomstig de Wet op het Onderwijstoezicht (WOT) kan beoordelen of de school op belangrijke onderdelen onderwijs van voldoende kwaliteit biedt. Deze indicatoren hebben betrekking op de resultaten en de ontwikkeling van leerlingen, op de zorg en begeleiding en op de kwaliteitszorg. Conform de uitgangspunten van het programmatisch handhaven is tevens standaard gecontroleerd of de school voldoet aan bepaalde wettelijke voorschriften, waaronder de onderwijstijd.

De bijlage bij dit rapport bevat een overzicht van de indicatoren en de bevindingen van de inspectie daarover.

De bevindingen uit het onderzoek in het kader van het vierjaarlijks bezoek worden gebruikt om te bezien of het reeds aan de school toegekende basisarrangement kan worden gehandhaafd. Eventueel geconstateerde tekortkomingen worden betrokken bij de eerstvolgende risicoanalyse.

Onderzoeksofzet

Het onderzoek bestond uit de volgende activiteiten:

- Een controle van de aanwezigheid van de schoolgids, het schoolplan en het zorgplan bij de inspectie.
- Een toets op de aanwezigheid van informatie over enkele wettelijk verplichte onderdelen in de schoolgids, het schoolplan en het zorgplan.
- Een controle op de onderwijstijd die de school heeft gepland.
- Analyse van andere documenten en gegevens over de school die bij de inspectie aanwezig zijn.
- Schoolbezoek, waarbij:
 - schooldocumenten en handelingsplannen zijn bestudeerd;
 - enkele groepsbezoeken zijn afgelegd voor het beoordelen van de planmatige uitvoering van de zorg;
 - gesprekken met de directie en de intern begeleiders zijn gevoerd.
- Een gesprek op 13 december 2011 met de directie en de intern begeleider, naar aanleiding van de schriftelijke reactie van de school op de conceptversie van het rapport van het onderzoek.

Toezichtkader

De inspectie heeft zich bij haar onderzoek onder andere gebaseerd op het Toezichtkader po/vo 2011 en de notitie Analyse en waardeningen van opbrengsten primair onderwijs. Beide documenten zijn te vinden op www.onderwijsinspectie.nl.

Opbouw rapport

In hoofdstuk 2 van dit rapport beschrijft de inspectie de bevindingen die uit haar onderzoek op basisschool Het Anker naar voren zijn gekomen. Bij de geconstateerde verbeterpunten is tevens een onderbouwing opgenomen. In hoofdstuk 3 volgt de conclusie.

2 Bevindingen

De bijlage van dit rapport bevat een overzicht van de bij dit onderzoek gebruikte indicatoren en de bevindingen van de inspectie daarover.

Uit dit overzicht valt op te maken dat op CBS Het Anker één van de drie onderzochte kwaliteitsaspecten voldoende is: het betreft de opbrengsten van het onderwijs. De resultaten van het onderwijs beoordeelt de inspectie zowel aan het eind van de basisschool, als op tussentijdse momenten als voldoende. De kwaliteit van een aantal van de onderzochte indicatoren bij de twee andere kwaliteitsaspecten is nog niet op orde. Dit betreft indicatoren uit de kwaliteitsaspecten zorg en begeleiding en kwaliteitszorg.

Toelichting op het oordeel

Opbrengsten

De school brengt haar eindopbrengsten in beeld met behulp van de Eindtoets van Cito. In de afgelopen drie jaren waren de eindopbrengsten in 2009 voldoende en in 2010 onvoldoende. Voor de beoordeling over het jaar 2011 heeft de inspectie een herberekening uitgevoerd, omdat twee leerlingen niet hadden deelgenomen aan de klassikale afname. Op basis van deze herberekening stelt de inspectie vast dat de eindopbrengsten in 2011 voldoende zijn.

Om de tussentijdse opbrengsten te kunnen beoordelen, maakt de inspectie gebruik van toetsresultaten voor technisch lezen (groep 3 en 4), rekenen en wiskunde (groep 4 en 6) en begrijpend lezen (groep 6). De tussentijdse opbrengsten van al deze toetsresultaten waren in het schooljaar 2010-2011 van voldoende niveau.

De school volgt de ontwikkeling van de sociale competenties van de leerlingen in alle groepen, maar het gehanteerde instrument biedt geen mogelijkheid om conclusies op basis van een betrouwbare normering te trekken. Om die reden onthoudt de inspectie zich van een oordeel op dit punt. De directie heeft aangegeven dat de school dit schooljaar een landelijk genormeerd instrument zal invoeren.

Zorg en begeleiding

De school heeft een voldoende adequaat systeem van methodeonafhankelijke toetsen, observaties en methodegebonden toetsen om de ontwikkeling van leerlingen te volgen. De school bespreekt de vorderingen en ontwikkeling van haar leerlingen en geeft aan wanneer er extra hulp of zorg nodig is. Ondanks de zichtbare inspanningen die worden geleverd, is de school er naar het oordeel van de inspectie op dit moment nog niet voldoende in geslaagd om op alle terreinen van de leerlingenzorg te voldoen aan de kwaliteitseisen. De volgende redenen liggen daaraan ten grondslag.

Wat betreft de toetsing is er kwaliteitsverbetering mogelijk. De inspectie constateert dat in enkele leerjaren nog gewerkt wordt met een oude versie van de methodeonafhankelijke toetsen. Dat levert het risico op dat problemen te laat worden opgemerkt, omdat de normering van deze toetsen inmiddels is gewijzigd. De directie heeft in een reactie op de conceptversie van dit verslag aangegeven dat met ingang van januari 2012 in alle groepen de nieuwe versie van de toetsen zal worden gebruikt.

Op basis van verificatie van een aantal zorgdossiers, de toelichting van intern begeleiders en directie en aanvullende verificatie tijdens een gesprek met directie en begeleiders op 12 december 2011, komt de inspectie tot de conclusie dat het analyseren/diagnosticeren van de beschikbare gegevens van de leerlingen tekortschiet. Mogelijk ook daardoor, is er in bepaalde gevallen onvoldoende gerichte zorg ingezet bij een aantal leerlingen met lage scores gedurende meer dan een jaar, of bij leerlingen die nauwelijks leerwinst behalen, of waarbij een sterk afbuigende ontwikkelingslijn te zien is. Weliswaar bespreken leraren en intern begeleider de verzamelde toetsgegevens en streven de leraren naar het behalen van een hogere toetsscore, maar dit alleen geeft onvoldoende sturing aan de aard van de zorg die nodig is. De inspectie stelt vast dat alle betrokkenen op de school zich inspannen om leerlingen extra te helpen, maar dat verdere professionalisering nodig is om die hulp voldoende effectief te laten zijn.

Wanneer een leerling gedurende langere tijd onvoldoende prestaties levert - ondanks de geboden hulp door de groepsleraar en/of de intern begeleider - vindt wel verdere analyse plaats. De school schakelt daar doorgaans de schoolbegeleidingsdienst of het samenwerkingsverband voor in. De diagnostiek verschuift daarmee naar een latere fase van de zorg, die vooral bedoeld is voor leerlingen met hardnekkige leerproblemen. Voordien zou er echter al diagnostiek op schoolniveau moeten worden toegepast, om er zeker van te zijn dat individuele handelingsplannen of groepshandelingsplannen voldoende toegesneden zijn op de veronderstelde oorzaak van de achterblijvende leerprestaties. De kwaliteit van de planmatigheid en de evaluatie van de zorg beoordeelt de inspectie al met al als onvoldoende, omdat voor een aantal leerlingen waarvoor dergelijke zorg noodzakelijk is, deze niet of in onvoldoende mate wordt geboden. Voor leerlingen met méér dan een half jaar achterstand in de cognitieve leergebieden kan niet worden afgezien van een werkzaam individueel handelingsplan, als de geboden hulp in de groep via een groeps- (handelings-)plan onvoldoende kwaliteit heeft in planning en uitvoering van die hulp. Evaluatie van de zorg vindt vooral plaats in het team onder leiding van de intern begeleider, waarbij zorgleerlingen worden besproken en er eventueel bijstellingen plaatsvinden. Dit proces zou concreter moeten, in de eerste plaats door het maken en vastleggen van de gemaakte afspraken. Omdat de systematiek van de groepsplannen nog niet op orde is, zoals hierboven werd gemeld, heeft de school ook te weinig inzicht in de evaluatie van de effecten van de zorg.

Op CBS Het Anker is het team bezig met de invoering van de 1-zorgroute, ook omdat door het groeiende aantal individuele handelingsplannen de instructie hier en daar minder overzichtelijk werd. De kwaliteit van de groepsplannen laat over het algemeen te wensen over omdat - zoals hierboven vermeld - een duidelijke relatie met de diagnostiek ontbreekt of onvoldoende concreet is. Bovendien zijn de plannen zelf te weinig specifiek voor het inlopen van achterstanden. Zo ontbreken in de onderzochte gevallen concrete leerdoelen, tussendoelen, planningen en evaluaties. De inspectie heeft de directie gevraagd bij de verdere implementatie van de 1-zorgroute er zorg voor te dragen dat in ieder geval de leerlingen met ernstige leerachterstanden voldoende en adequate hulp krijgen.

Kwaliteitszorg

De directie van basisschool CBS Het Anker geeft blijk van voldoende inzicht in haar leerlingenpopulatie. Men constateert dat de instroom in de afgelopen jaren geleidelijk is veranderd. Dat heeft mede tot gevolg dat er meer leerlingen zijn met een taalachterstand, zoals een geringere woordenschat. Hiervoor is aandacht en waar nodig wordt in de groepen op dit punt en bij spelling aanvullende instructie gegeven. De inspectie constateert echter dat de gebleken kennis van de populatie - met name op het gebied van geconstateerde taalachterstanden - nog in onvoldoende mate op schoolniveau slagvaardig wordt omgezet in een gericht onderwijskundig beleid, waarmee de school duidelijk richting geeft aan het onderwijsaanbod, de leertijd en zo nodig ook het zorgbeleid, zodat dit goed aansluit op onderwijsbehoeften van de huidige schoolpopulatie. Om die reden beoordeelt de inspectie de kwaliteit van indicator 9.1 van het kwaliteitsbeleid als onvoldoende. In een reactie op de conceptversie van dit rapport wijst de school erop dat de leertijd voor de lees- en spellingsonderwijs is uitgebreid. Ook zijn er doelen vastgesteld voor het onderwijs in de beginnende geletterdheid en gecijferdheid in groep 1 en 2. Daarnaast is voor het voortgezet technisch lezen een gestructureerd onderwijsaanbod ingevoerd.

De school heeft een goed begin gemaakt met het systematisch evalueren van de opbrengsten. Er zijn overzichten van zowel de eind- als de tussenopbrengsten, alsook van de toetsresultaten uit het leerlingvolgsysteem. Deze overzichten worden na iedere toetsperiode met het team besproken en omgezet in actieplannen. Deze plannen zijn vooral gericht op de zorg en begeleiding van individuele leerlingen of bepaalde groepen. Het leerlingvolgsysteem biedt echter meer mogelijkheden voor een systematische analyse van de opbrengsten over een langere termijn, zoals het tijdig ontdekken van trends door middel van cohortanalyses. Om na te gaan of de school onderwijsresultaten boekt die passend zijn bij de leerlingenpopulatie zullen schoolspecifieke streefdoelen voor de onderwijsresultaten nodig zijn. De school kan dan regelmatig nagaan of de resultaten de streefdoelen in voldoende mate bereiken. De inspectie acht de evaluatie van de onderwijsleerresultaten vooral op schoolniveau nu nog te weinig effectief. Om die reden is indicator 9.2 onvoldoende beoordeeld.

Voor de evaluatie van het onderwijsleerproces hanteert de school onder meer een aanpak met kwaliteitskaarten. Deze werkwijze wordt methodisch en cyclisch toegepast. Ondanks de inspanningen van de school lukt het niet zo goed om voldoende ouders de ouderenquête te laten invullen. De informatie die dit oplevert, kan daardoor maar in beperkte mate bijdragen aan de zelfevaluatie van de school.

De school werkt planmatig aan de verbetering van het onderwijs. Er is een jaarlijkse planning met thema's die de school aanpakt en waarvan de voortgang in het team wordt besproken. Deze activiteit zou verder aan kracht kunnen winnen door een duidelijker structuur en beschrijving van tijdgebonden acties. Zo'n planning kan ook werken als een waarschuwing als de tussentijds bepaalde doelen niet worden gehaald.

Om afgeronde acties en al bestaande werkwijzen te borgen, is een centraal borgingssysteem nodig. Momenteel ontbreekt dit, al worden afspraken wel vastgelegd in notulen van groepsbesprekingen en dergelijke. Om de gemaakte afspraken te verifiëren vinden ook klassenconsultaties plaats. De inspectie beoordeelt de kwaliteit van de borging positief, maar acht verdere uitbouw van de aanpak van de school noodzakelijk.

In het licht van verantwoording is het van belang dat de school de directe omgeving (in ieder geval de ouders en het bestuur) goed en inzichtelijk informeert over de kwaliteit van het onderwijs die wordt gerealiseerd. De inspectie beoordeelt de kwaliteit van dit onderdeel van het kwaliteitsbeleid als onvoldoende. De inspectie stelt vast dat de verantwoording naar het bestuur voldoende invulling heeft gekregen. Dat geldt echter niet voor de verantwoording naar de ouders. Om die reden beoordeelt de inspectie de kwaliteit van dit aspect van het kwaliteitsbeleid als onvoldoende. Voor het bevoegd gezag en de medezeggenschapsraad stelt de directie jaarlijks een jaarverslag op. In de schoolgids ontbreekt echter informatie over de gerealiseerde kwaliteit van het onderwijs. De directie heeft aan de inspectie aangegeven dat ouders via nieuwsbrieven van tijd tot tijd over aspecten van het kwaliteitsbeleid worden geïnformeerd, maar de inspectie acht dit een te incidentele aanpak. Een jaarlijkse reflectie over de gerealiseerde kwaliteit van het onderwijs zou alle ouders moeten bereiken. De schoolgids is daarvoor een geëigend instrument. Ook om ouders te informeren die overwegen hun kind aan te melden als leerling van CBS Het Anker.

3 Conclusie

De inspectie concludeert dat de onderwijskwaliteit op CBS Het Anker op een aantal van de onderzochte onderdelen verbeterd kan worden. Zowel op het gebied van de kwaliteitszorg als van de leerlingenzorg zijn tekortkomingen gebleken. De school heeft deze ook zelf geconstateerd en werkt aan verbetering van de situatie.

De inspectie handhaaft het reeds toegekende basisarrangement. De bevindingen zullen worden betrokken bij de eerstvolgende risicoanalyse, waarbij opnieuw de vraag aan de orde is of het toezichtarrangement eventueel moet worden aangepast.

Naleving

De inspectie concludeert tevens dat er geen tekortkomingen zijn in de naleving van de wettelijke voorschriften die zijn gecontroleerd.

Bijlage

In onderstaande tabellen vermeldt de inspectie welke indicatoren in dit onderzoek zijn betrokken en tot welke bevindingen het onderzoek heeft geleid. De nummering in de tabellen verwijst naar het volledige waarderingskader primair onderwijs 2011. Indicatoren die bij een kwaliteitsonderzoek de doorslag geven of een school (zeer) zwak is, de zogeheten normindicatoren, zijn gemarkeerd met een asterisk. Voor een overzicht van alle normindicatoren zie het Toezichtkader po/vo 2011 op www.onderwijsinspectie.nl. De bevindingen zijn weergegeven in de vorm van een score. De score geeft aan in welke mate de betreffende indicator gerealiseerd is.

Legenda:

1. slecht
2. onvoldoende
3. voldoende
4. goed
5. niet te beoordelen (alleen bij opbrengsten)

In verband met het programmatisch handhaven heeft de inspectie daarnaast enkele controles uitgevoerd op bepaalde wettelijke voorschriften. Of de school wel of niet voldoet aan deze wettelijke vereisten wordt tot uitdrukking gebracht met de score 'ja' of 'nee'.

Kwaliteitsaspect 1 Opbrengsten	1	2	3	4	5
1.1 * De resultaten van de leerlingen aan het eind van de basisschool liggen ten minste op het niveau dat op grond van de kenmerken van de leerlingenpopulatie mag worden verwacht.			●		
1.2 * De resultaten van de leerlingen voor Nederlandse taal en voor rekenen en wiskunde tijdens de schoolperiode liggen ten minste op het niveau dat op grond van de kenmerken van de leerlingenpopulatie mag worden verwacht.			●		
1.5 De sociale competenties van de leerlingen liggen op een niveau dat mag worden verwacht.					●

Kwaliteitsaspect 7a Begeleiding	1	2	3	4
7.1 * De school gebruikt een samenhangend systeem van genormeerde instrumenten en procedures voor het volgen van de prestaties en de ontwikkeling van de leerlingen.			●	

Kwaliteitsaspect 8 Zorg	1	2	3	4
8.1 De school signaleert vroegtijdig welke leerlingen zorg nodig hebben.			●	
8.2 Op basis van een analyse van de verzamelde gegevens bepaalt de school de aard van de zorg voor de zorgleerlingen.		●		
8.3 * De school voert de zorg planmatig uit.			●	
8.4 De school evalueert regelmatig de effecten van de zorg.			●	

Kwaliteitsaspect 9 Kwaliteitszorg				
	1	2	3	4
9.1 De school heeft inzicht in de onderwijsbehoeften van haar leerlingenpopulatie.		●		
9.2 De school evalueert jaarlijks de resultaten van de leerlingen.		●		
9.3 De school evalueert regelmatig het onderwijsleerproces.			●	
9.4 De school werkt planmatig aan verbeteractiviteiten.			●	
9.5 De school borgt de kwaliteit van het onderwijsleerproces.			●	
9.6 De school verantwoordt zich aan belanghebbenden over de gerealiseerde onderwijskwaliteit.		●		

Naleving Wet- en regelgeving		
	ja	nee
NT1A De inspectie is in het bezit gesteld van de geldende schoolgids (art. 16, lid 2 en 3, WPO).	●	
NT2A De inspectie is in het bezit gesteld van het geldende schoolplan (art. 16, lid 1 en 3, WPO).	●	
NT3A De inspectie is in het bezit gesteld van het geldende zorgplan (art. 19, lid 3, WPO).	●	
NT4A Er is voldoende onderwijstijd geprogrammeerd om te kunnen voldoen aan de daarvoor gestelde minima (art. 8, lid 7 onder b, WPO).	●	